

Vet aquí una vegada...

Per què han d'aprendre a escriure textos literaris els nostres alumnes si potser tenen molt clar des de petits que no volen ser escriptors o escriptores?

En aquest article intentarem donar resposta a aquesta primera pregunta i argumentar-la perquè, tot i que el nostre alumnat no vulgui dedicar-se al món de l'escriptura, desenvolupar la competència literària és clau per trobar noves maneres d'expressar-se a nivell personal i també per millorar la comprensió del món que els envolta.

La competència literària, segons la van descriure els generativistes a mitjans de la dècada dels seixanta, és la capacitat humana de produir estructures poètiques i de comprendre'n els seus efectes. Davant aquesta aportació, l'escola es plantejà quin havia de ser el seu paper en la formació literària dels infants i adolescents. Pel que fa al desenvolupament de la capacitat de lectura i interpretació d'obres literàries, l'escola ha passat d'un enfocament tradicional, en el qual l'objectiu era la transmissió academicista d'informació sobre obres de referència, autors, escoles i moviments literaris, a un altre enfocament orientat al **foment del gust per la lectura, que es basa en el desenvolupament d'eines de comprensió lectora a partir de textos propers als interessos de l'alumnat, d'adaptacions i traduccions**. També, la possibilitat de triar els textos per llegir per part de l'alumnat és determinant en l'èxit del foment de la lectura a l'escola: "L'objectiu fonamental de l'experiència de la lectura del text literari a l'ensenyament mitjà és el desvetllament de l'interès per llegir i la creació d'hàbits de lectura que seran més positius si es mostren capaços de crear la corresponent autonomia d'elecció i de fruïció de text, gràcies a l'adquisició d'instruments senzills de comprensió i d'interpretació bàsica" ([Bertoni de Guercio](#), 1992).

D'altra banda, en relació a la redacció de textos literaris, l'escola juga un paper essencial en el desenvolupament d'aquesta habilitat, que forma part dels infants des de la primera infància. Arthur Applebee, en la seva obra *The child's concept of story* (1978), detalla 5 estadis en l'evolució d'aquesta capacitat. Entre els 2 i 3 anys, els infants descriuen i enumeren accions i successos sense una organització o tema central. Cap als 3 anys comencen a organitzar aquests successos en torn a la figura d'un personatge, tema o ambient. L'anomenada "narració primitiva", que s'esdevé generalment al voltant dels 4 anys, és el moment en què ja tenen la possibilitat d'articular una història en tres moments: inici, desenvolupament i final. Entre els 5 i 7 anys els infants, generalment, són capaços de presentar relats amb una relació causal lògica entre les motivacions dels personatges i les seves accions.

Durant els primers anys d'escolarització, l'equip docent acompanya els infants al llarg de moltes estones de lectura d'obres literàries, les quals els serveixen com a modelatge i estímulo per a la creativitat. Moltes vegades, després d'aquesta activitat, arriba el moment de redacció de textos col·laboratius en què els infants decideixen el final d'una història o se n'inventen una de nova.

Per tal de sistematitzar les accions que es duen a terme en aquest àmbit, a les nostres escoles, hem definit **l'objectiu 11 de l'àmbit lingüístic** en referència a l'escriptura de textos literaris: **"Redactar textos personals d'intenció literària a partir de models amb la finalitat d'expressar realitats, ficcions i sentiments, mitjançant la identificació de gèneres i la utilització de recursos literaris i expressius, tot valorant l'escriptura com un mitjà per estructurar el pensament i comunicar-se amb els altres."** Per tal d'assolir aquest objectiu, a l'escola incorporem activitats d'escriptura de textos literaris durant tots els cursos d'escolarització del nostre alumnat. Amb la lectura d'obres literàries, com ara

els clàssics de la literatura catalana i castellana, podem jugar i treballar la descripció de personatges amb intenció literària, podem inventar finals alternatius, recrear les històries clàssiques en èpoques anacròniques... La crònica, que els alumnes escriuen setmanalment, pot tenir un caire literari en funció de les intencions que li vulguin donar i és l'excusa perfecta per experimentar l'ús poètic del llenguatge.

Redactar textos personals
d'intenció literària
a partir de models

amb la finalitat d'expressar
realitats, ficcions i sentiments
mitjançant la identificació de gèneres

valorant l'escriptura com un mitjà
per **estructurar el pensament**
i **comunicar-se** amb els altres.

El **Concurs Literari de Sant Jordi**, que celebrem a la nostra escola des dels nostres orígens, **és una oportunitat excepcional per promoure la redacció de textos literaris entre l'alumnat**. Dins dels diferents **Treballs Específics de Llengua** realitzem **activitats i tallers literaris** partint de premisses molt diferents, amb la intenció que els alumnes sentin la **motivació d'escriure textos com a via d'expressió dels seus sentiments i vivències**.

Els beneficis del foment de l'escriptura de textos literaris són molts: serveix per estimular la imaginació, desenvolupar les habilitats comunicatives (tant lèxiques com gramaticals), aguditzar el pensament, cercar una identitat individual i, per descomptat, gaudir de l'experiència d'escriure. Però un dels guanys, que està íntimament lligat amb el procés de creixement dels homes i dones del demà, és la idea que, **a l'hora d'escriure un text literari, els alumnes han de prendre decisions per crear un artefacte únic. Aquest apoderament haurà d'estendre's cap a la seva capacitat de prendre decisions en la seva vida escolar i personal: l'escriptura d'històries és una bona manera d'entendre les conseqüències que tenen les nostres accions.**

L'escriptura de textos literaris no ha de ser una activitat forçosament individual, n'hi ha també de col·laboratives, les quals incentiven els processos creatius compartits entre els alumnes. Les nostres escoles participen des de fa anys en el concurs [Contes a l'Esprint](#) que organitza el [CESIRE Àmbit Lingüístic](#). Aquest concurs promou la literatura i la creativitat a les aules i fomenta l'interès per l'escriptura, alhora també impulsa el tractament integrat de llengües al centre i el treball col·laboratiu entre l'alumnat. El concurs proposa una activitat d'escriptura col·laborativa en què els alumnes redacten un conte partint de diferents instruccions. A la segona fase d'aquest concurs, els alumnes han de transformar els contes guanyadors en un text dramatitzat.

Com hem comentat anteriorment, aquesta voluntat d'oferir als nostres alumnes una via d'expressió diferent mitjançant els textos literaris no és nova a les nostres escoles; en paraules del mestre **Pere Vergés**, al seu *Llibre d'evocacions*, **"És molt difícil que l'home escrigui un llibre per a l'infant. Molt millor és que sigui ell mateix qui ho faci, si es troba en condicions de poder expressar amb llibertat el que passa al seu interior"**. Continuem, doncs, fomentant l'escriptura de textos literaris, continuem obrint portes a l'expressió dels

nostres infants i adolescents, continuem acompanyant-los en la descoberta d'ells mateixos mitjançant l'escriptura de contes, obres de teatre i poemes.

Alumnes de 2n d'ESO guanyen la fase final del concurs Contes a l'Esprint 2016